

НАУКОВІ ДОПОВІДІ

Богущий Вадим Миколайович,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх
справ

НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ВНЗ НАПИСАННЯ АНОТАЦІЇ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Зміни, що відбуваються в сучасному суспільстві, призводять до модернізації й організації навчального процесу відповідно до освітніх стандартів третього покоління. Проводяться курси підвищення кваліфікації викладачів вищих навчальних закладів, переробляються програми навчальних дисциплін, підвищується роль самостійності студентів.

Іноземна мова набуває все більшої значущості в системі підготовки у ВНЗ студентів немовних напрямів. З одного боку, вона вивчається як обов'язкова дисципліна гуманітарного і соціально-економічного циклу, з іншого - професійна іноземна мова вводиться у низці навчальних установ як варіативна (профільна) дисципліна професійного циклу. Отже, здійснюючи підготовку майбутніх фахівців, необхідно розвивати в них навички використання іншомовної професійної й наукової лексики, навчати їх спілкування в контексті спеціальності, розвивати вміння академічного письма. Викладачеві іноземної мови доводиться опановувати новий для нього аспект роботи - приділяти особливу увагу проблемі дипломного проектування, навчати цього студентів, формувати в них навички підбору матеріалу, логічної організації ідей, вибудовування ясного й зв'язного тексту.

На увагу заслуговує розвиток навичок академічного письма й ефективного використання матеріалів і вправ для написання анотації іноземною мовою, які допоможуть студентам немовних

спеціальностей набути впевненості у викладі своїх думок та ідей при написанні дипломних робіт, підготовці до публікації наукової статті.

Мета навчання академічного письма - сформувати у студентів уміння писати комунікативно, значимо, оригінально, інформативно, зв'язно, логічно, виразно, з позначенням особистісного ставлення до предмета висловлювання, відповідно до певної композиційно-мовної форми і відповідно до норм мови.

Розвиваючи навички академічного письма, пропонується подання матеріалу за принципом "від простого до складного". На початковому етапі викладачеві необхідно познайомити студентів з елементами письмової роботи, використовуючи структури в різних вправах і тільки потім у своїх власних письмових роботах. Студентам надається можливість працювати самостійно, з партнером або в групі. Вправи можна виконувати як в аудиторії, так і вдома. На цьому етапі необхідно приділити увагу критичному мисленню й наслідкам вибору слів, речень, техніки організації тексту.

На етапі вибору теми викладач дає студентам завдання, проводить мозковий штурм ідей. Метод мозкової атаки можна з успіхом використовувати не лише для генерування ідей, але й для збору інформації.

Після написання академічний текст необхідно відредагувати, визначивши послідовність аргументів, релевантність інформації, ідей, думок і поглядів. Студентам рекомендується обмінюватися роботами, висловлювати свою думку, виправляти помилки, тим самим удосконалюючи навички редагування.

Від студентів, які активно займаються науковою діяльністю, пишуть статті й дипломні роботи англійською мовою, наукові журнали вимагають написання анотацій до статей, переклад яких «лягає на плечі» авторів. Саме тому викладачам, розвиваючи у студентів навички академічного письма, слід приділяти особливу увагу написанню анотацій.

Анотація дозволяє сформулювати враження про корисність друкованої роботи, її основний зміст і головну ідею. Починаючи писати анотацію, студенти, як правило, включають в неї фрагмент тексту основної статті чи дипломної роботи. Завдання викладача - ознайомити студентів з особливостями написання анотації, удосконалюючи знання англійської граматики й розширюючи словниковий запас. Таким чином, необхідно акцентувати увагу студентів на такому:

- анотація розміщується переважно після назви статті й автора, тому не варто повторювати й перефразовувати заголовок;
- не слід включати в анотацію інформацію, якої немає в друкованій роботі (статті чи дипломній роботі);
- потенційний читач прагне знайти в анотації короткий виклад мети, методів, основних результатів і висновків, оскільки це коротка характеристика друкованої роботи;
- слід уникати використання займенників *I* або *we* (речення мають бути безособовими), вибравши активну форму дієслова, а не пасивну (*the study tested* замість *it was tested by the study*);
- по можливості варто уникати назв торгових марок, акронімів, аббревіатур і символів: вони вимагають пояснень, які займають багато місця, а анотація не має бути об'ємною;
- використовувати ключові слова друкованої роботи;
- викладати думки коротко і ясно, щоб полегшити розуміння прочитаного.

Виходячи з вищевикладеного, можна вивести критерії оцінювання анотації:

1. Мова доступна й зрозуміла будь-якій аудиторії. Переважно використовуються прості речення.
2. Релевантність інформації.
3. Використання відповідного стилю викладу залежно від характеру статті / друкованої роботи.
4. Анотація окреслює проблему, цілі, методи, результати.
5. Дотримується структура анотації.
6. Лексичне й граматичне оформлення.

На завершення хотілося б відзначити, що в процесі вдосконалення навичок академічного письма необхідно не лише розглядати питання, пов'язані із специфікою і структурою наукових текстів, але і виконувати завдання з написання різних видів робіт, аналізуючи приклади, виправляючи помилки. Написання анотації є ознакою не лише культури оформлення наукової роботи, але й показником того, що автор уміє аналізувати і систематизувати інформацію.